

Топольник Я.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м. Слов'янськ*

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

У вищому навчальному закладі широко застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що спонукає до зміни змісту підготовки майбутнього викладача. Є дві позиції розгляду проблеми використання нових інформаційних технологій. Одна з них – сучасний викладач повинен вміти використовувати комп'ютерні засоби, адже це є невід'ємною складовою його професійних умінь. Саме тому високий рівень оволодіння новими інформаційними технологіями визначає готовність до втілення педагогічних технологій та здійснення інноваційної діяльності. Другою важливою позицією є те, що застосування сучасних комп'ютерних засобів допомагає розвивати гнучкість мислення викладача, підштовхує до систематичного оновлення знань, самоосвіти.

Інформаційна компетентність поділяється на три основні, що відповідають окремим видам діяльності викладачів:

- загальна;
- діагностична;
- предметно-орієнтована.

Загальна компетентність – це здатність викладача використовувати інформаційно-комунікаційні технології і для забезпечення навчально-виховного процесу створювати текстові документи, таблиці, малюнки, діаграми, презентації, комп'ютерні графічні об'єкти, Flash-анімацію тощо.

Під час самопідготовки і самовдосконалення, а також пошуку необхідної інформації та здійснення комунікацій викладачу необхідно мати здатність використовувати Інтернет-технології, телеконференції, локальні мережі, бази даних, інтерактивні дошки тощо.

Діагностична компетентність допомагає викладачам аналізувати досягнення студентів під час навчання. Процес навчання за останні роки змінився – він насичений тестовими завданнями. Змінюється й сама система проведення оцінювання знань і умінь студентів, а також ставлення до цього процесу. Тому викладачі повинні мати здатність здійснювати моніторинг, проміжне діагностування, електронне тестування, прогнозування тощо.

Предметно-орієнтована компетентність – це здатність викладача гармонійно поєднувати готові електронні продукти у своїй професійній діяльності. Неможливо уявити діяльність викладачів без застосування електронних підручників, енциклопедій, готових навчальних програм, демонстраційних програм та ін. Такий набір електронних розробок із кожним роком збільшується, урізноманітнюється [2].

Отже, інформаційна компетентність включає:

– цілісне світобачення і науковий світогляд, що засновані на розумінні поєднання основних інформаційних законів у природі і суспільстві, можливості їх формального, математичного опису;

– сукупність загальноосвітніх і професійних знань і вмінь, соціальних і етичних норм поведінки людей в інформаційному оточенні;

– уявлення про інформаційні об'єкти та їх перетворення в людській діяльності, в тому числі за допомогою засобів інформаційних технологій, технічних і програмних засобів, що реалізують ці технології [1, с. 152-153].

Процес формування інформаційної компетентності, який пов'язаний з вмінням використовувати інформаційні ресурси суспільства, можна подати у вигляді такої послідовності: постановка задачі, формування предметної галузі інтересів, усвідомлення потреб в інформації і формулювання запиту, пошук інформації в документах та інших інформаційних джерелах, аналіз і синтез інформації, співвідношення її з обсягом накопиченого знання і соціальним досвідом індивіда, оцінка, критичне і творче переосмислення інформації, практичне використання остаточного результату діяльності [4, с. 319].

У сучасних соціально-економічних умовах зросли вимоги, щодо підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців освітньої галузі. Одним із основних завдань вищої педагогічної школи є підготовка компетентного, конкурентоздатного на ринку праці фахівця для роботи в умовах інформаційної системи освіти, здатного самостійно і творчо вирішувати професійні завдання.

Список використаних джерел:

1. Дідух Л. І. Інформаційно-комунікативна компетентність викладача / Любов Іванівна Дідух // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти [Текст] : зб. наук. праць. / за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського. – Вип. 32-33 (36-37). – Харків : НТУ «ХП», 2013. – С. 150–155.

2. Молодоженя І. ІКТ як умова формування інноваційної компетенції [Електронний ресурс] / Ірина Молодоженя. – Режим доступу : http://molirina74.blogspot.com/2012/02/blog-post_6615.html. – Назва з екрану.

3. Основи нових інформаційних технологій навчання : посібник для вчителів / МО України. ІЗМН. Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України ; авт.: Ю. І. Машбиць, О. О. Гокунь, М. І. Жалдак та ін. ; за ред. Ю. І. Машбиця. – Київ : ІЗМН, 1997. – 264 с.

4. Професійна педагогічна освіта : компетентнісний підхід : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 412 с.

5. Топольник Я. В. Особливості процесу підготовки майбутніх викладачів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності / Я. В. Топольник // Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць / [за заг. ред. проф. В. І. Сипченка]. – Вип. 78. – Слов'янськ : ДДПУ, 2016. – С. 54–64.